DOC 05030

21.3.44 דבר

ע ומנהיגים

שטעם המועצה
חירום ומלחמה
"ר אבא הלל

ך של בית-
ל של ספק,
זית התלו-
לה תמיכה
והן בבית-
מן הראוי
במערכה
קריב לודאי
ב. מתנגדי
יהם לתכ-
נדי למנוע
חזמה תוך
קש משהו
ת הענין.
מאמץ להו-
בית מינים-
דחות זמ-
הקונגרס.
י בנימוקי
זמה הא"י
בר בשנה
לעכב את
יהודי אל-
יה. אולם
ד"ר סיל-
באחריות
שמר והם

...גוסלאוי

לך יוגוסלא-
באי הבוקר

— נשיא
ויים

אבזאריאר"
הבלך ספר
ויים שהלו
בנתארס עם
ריב המת-
ריבים הסו-
תן רק זמן
ל הכיבוש.
משלה מס-
י. גם יעד
איני מת-
יהודה שאין
כלה היוגוס-
הריר.
לינחון ומ-
הבדיניים

הארצי
ב

10 לפנה"צ
קופ"ת.

„אותם הגורמים שאילצו את אנגליה לייסד את הבית הלאומי מכריחים אותה להמשיך בדרך זו"

אנקרה, (פאלקור). „איליס", העתון התורכי הרשמי למחצה, פירסם ב־2 במארס מאמר „ארץ ישראל ואמריקה" שהוא, עד כמה שידוע, המאמר הראשון בשאלת ארץ ישראל שנתפרסם בעתון זה בשנים האחרונות. מחבר המאמר הוא אחמד שוכרי אסמר, ראש הועדה לעניני חוץ של הפרלמנט התורכי ואחד מעורכיו הראשיים של העתון. המאמר מוסר על הדיון בועדת החוץ של הסנאט האמריקאי בענין ארץ ישראל ומחאות הממשלות הערביות נגד דיון זה.

בדברו על הספר הלבן מציין המאמר, כי היהודים דחו אותו, כי לא כך תארו לעצמם את ייסוד ביתם הלאומי. פירוש הספר הלבן הוא שהאנגלים נסוגו מהצהרת בלפור. עתה כשמתקרב סיום תקופת חמש השנים לספר הלבן, נתעוררה השאלה אם יישארו האנגלים קשורים לו, או יחזרו להצהרת בלפור. נראה שאותם הגורמים שאילצו את אנגליה בימי המלחמה הקודמת לייסד את הבית הלאומי היהודי בארץ ישראל מכריחים אותה גם במלחמה זו ללכת באותה הדרך. ארצות הברית של אמריקה נקטו תמיד עמדה פרו־יהודית. רוזוולט עצמו ידוע, כאוהד השאיפות היהודיות. מבין המנהיגים הפוליטיים החשובים באנגליה היום ישנם אישים שהתנגדו לספר הלבן בשעת הדיון עליו בפרלמנט בשנת 1939. המצב באמריקה ובאנגליה נראה שהוא לטובת היהודים. אולם גם הערבים נתחזקו עקב התקרבות ארצותיהם בקשר לשאלת האחדות הערבית.

המאמר מסיים: בעיית ארץ ישראל חרגה מזמן ממסגרת שאלה מקומית. אין ספק שפתרונה לא יהיה קל.

ציוני קאנדה תומכים בהחלטה הא"י

מונטריאל, (סט"א). הכינוס השנתי של הסתדרות ציוני קאנאדה ננעל אחרי יומיים עם קבלת החלטות־תודה וברכה לנשיא רוזוולט על הקמת מועצת־הפליטים הממשלתית ולממשלת קאנאדה על הסכמתה להכניס מספר פליטים יהודים מפורטוגאל. ההחלטות בעניני ארץ־ישראל דורשות את ביטול הספר הלבן — — — מביעות קורת רוח רבה על חידוש התקרבות היהדות הרוסית אל העולם הדמוקראטי ואל היהדות העולמית ועל הסימנים המובהקים להתענינותה של הממשלה הסוויטית בארץ־ישראל היהודית; מדגישות את רצונם של ציוני קאנאדה לשיתוף פעולה אמיץ יותר עם המועצה הציונית האמריקאית לשעת חירום ומלחמה. הכינוס החליט והכריז על הקמת מושבה בארץ־ישראל לכבודו של הנשיא א. י. פריימן, שמטעמי בריאות פרש מכהונתו אחרי 25 שנות־פעולה מאומצת. בראש ההסתדרות הציונית בקאנאדה במקומו של מר פריימן נבחרה נשיאות הכוללת 3 עסקנים ציוניים אלה: שמואל ווייסברג ומיכאל גרבר (מונטריאל), שמואל זקס (טורונטו). בשם ההנהלה הודיע הרב שווארץ, שבמשך 3 השנים האחרונות אספו הסיעות הציוניות השונות בקאנאדה קרוב ל־2 מיליוני דולר.

תגלית חשובה של פיסיקאי יהודי

ניו־יורק (פאלקור). העתונות האמריקאית נותנת פירסום רב להודעה שמסר פליט מוינה ד"ר פליכס אהרנהפט בכינוס בינלאומי של פיסיקאים על תגלית, אשר אם תתאמת יש בכוחה לחולל מהפכה בתעשיה. ד"ר אהרנהפט הציג לפיסיקאים הנוכחים אכספרימנטלית למציאותו של זרם מגנטי טהור.

העתונאי ששוחח עם ד"ר אהרנהפט כותב, כי המלומד־הפליט מציג את עצמו כיהודי. אך לאמיתו של דבר הוא יהודי למחצה, מאחר שאמו היתה נוצריה. אביו היהודי ד"ר ליאופולד אהרנהפט היה פיסיקאי נודע באוסטריה ושימש פרופסור באוניברסיטת וינה. ד"ר תיאודור הרצל היה מתלמידיו.

ד"ר פליכס אהרנהפט היה עד פלישת היטלר לאוסטריה, פרופיסור באוניברסיטת וינה, ייצג את אוסטריה בועידות מדעיות עולמיות. ד"ר אהרנהפט, מידידיו הטובים של איינשטיין, ביצע תגליות חשובות בשטח תנועת הגאזים והנעת פרידות קטנות באלקטרונים.

מתי תשוב משלחת הסוכנות מלונדון?

אין עדיין החלטה גמורה בדבר מועד שובם של חברי משלחת הנהלת הסוכנות מלונדון לארץ.

לפי ידיעות מחוגי הנהלת הסוכנות יש להניח כי מ. שרתוק יצטרך להישאר עוד משך זמן מה בלונדון. לעומת זה ייתכן, כי ד"ר שמוראק והרב פישמאן יוכלו לצאת בסוף מארס או בראשית אפריל מלונדון בדרכם חזרה לארץ.

אמר כי מספר היהודים שיש להעבירם לארץ ישראל הלך וגדל ככל שבעלי־הברית התקדמו באיטליה, שאז באו היהודים לאיטליה מיוגוסלויה, הם עברו בסירות קטנות את הים האדריטי. אחרים התחבאו באיים קטנים וגם הם באו". שרתוק הוסיף: „קשה ליהודים להמלט משטחים שבפיקוח הנאצים, פרט לדרך מצרפת לספרד — דבר המצריך כסף רב — או מכמה אזורים באירופה המזרחית, מקום שהפליט יכול להבריח את הגבולות ולהגיע לתורכיה, שמשם יש לו סיכוי לבוא לארץ־ישראל".

יום הפועלת הבינלאומי

יוחג השנה על ידי הפועלת בארץ בימים 24 — 31 במארס. ביום א' 26 במארס, תשודר בראדיו ירושלים, בשעה העברית, תכנית מוקדשת ליום הזה: נאום רחל כצנלסון ומסכת אמנותית מחיי הפועלת.

במקומות נקבעו אספות חברות אלו: **בערב שבת** 24 במארס: פרדס חנה — בהשתתפות בבה אידלסון; ראשון־לציון: — פרידה סידרר, חמדה גלירוביץ; **בשבת** (25 בו) ירושלים — גולדה מאירסון, רבקה גורפיין, אלקה יוסטמן; **בליל שבת** (24 במארס) הרצליה — יהודית שמחונית, ריבה סבצ'יק, הדר — חיה סלוצקי; **ביום א'** (26.3) בחדרה, בבני־ברק, במקוה־ישראל, ובנקודות ההתישבות העובדת — מסבות חברות עם השדור בראדיו. **ביום ג'** (28.3): מגדיאל רמתים — אליה קונציי, רבקה גבלדר. אבן יהודה — דבורה נסיביצקי; בנימינה — שרה אידסיס; צור משה — אלקה שוחט; **בערב שבת** (31.3), תל־אביב — בבה אידלסון, אמה לוין, ריבה סבצ'יק. חיפה — רחל כצנלסון, רגה ורשביק, זהבה סגליבס. רחובות — יהודית שמחונית, צפורה טיץ. כפר־סבא — חסיה קופרמינץ, רחל שווארץ. רמת־גן — רות הקסין, אלסקה גרינשטיין. נס־ציונה — נחה הופמן, לילה קובלוב. קרית־חיים — חנה למדן, יונה בן־יעקב. בשבת — 1 באפריל: גיש־עפילה — שרה קפלן, לילי בסביץ, צביה נגלר. פתח־תקוה — אלישבע קפלן, הינדה גלירוביץ. נתניה — יהודית שמחונית. שיינדל זסק. כרכור — חיה למדן.

כל המקומות נדרשים לקבל מהקדם את החומר (כרוזים ופלאקאטים) במועצת הפועלות.

בועידת ציוני צ'ילי

ניו־יורק, (פאלקור). בועידה הארצית האחרונה של ההסתדרות הציונית בצ'ילי נבחרה הנהלה חדשה שבראשה עומד מר משה פייבוביץ'. כמזכיר כללי נבחר מר יהודה אלקין. לנשיא הקודם של ההסתדרות הציונית בצ'ילי — מר אב[illegible] הרכין — נמסרה הנהלת [illegible] לתרבית [illegible]

לביטול הספר הלבן ו־הגשמה מלאה של התכנית הציונית המדינית". הודעה על כך פורסמה על־ידי הועד הציוני האמ־

דעת־הקהל על־ידי נאומים, פירסומים ופעולות שונות בחוגי הסטודנטים האמריקאים.

הספריה ע"ש לנין מודיעה

על קשריה עם הוצאות הספרים בארץ־ישראל

מוסקוה, (סט"א). זו הפעם הראשונה מאז המהפכה הסוואטית, שהספריה הממלכתית ע"ש לנין מודיעה רשמית על הקמת מגע ומשא עם הוצאות־הספרים השונות בארץ־ישראל כדי לקבל את הספרות העברית בשביל המדור היהודי שבספרית לנין. בהודעה הרשמית נאמר, שהמדור היהודי בספרית־לנין אשר במוסקוה עוסק עכשיו בסידור הקטלוגים של 70.0000 הכרכים הנמצאים בספריה בעברית ואידיש או בלשונות־אירופה על ענינים ונושאים יהודיים. חלק גדול מספרים אלה, ביחוד יקרי־המציאות שביניהם, הועברו ממוסקוה לפנים רוסיה כשהפולש הגרמני עמד בשערי מוסקוה ומזה נולד הצורך לקטלוגיזציה חדשה של המדור העברי־היהודי.

450 מיליארד פרנק נשדדו מיהודי צרפת

ג'ינבה, (סט"א). ל־450 מיליארד פרנק נאמד הרכוש היהודי שהוחרם בצרפת לפי פרטים אחרונים שפורסמו בעתון „פטי פאריזיאן". בפאריס בלבד הופקעו 3000 בנינים מבעליהם היהודים והועברו לידי „ארים".

נוספו 10,000 דונם לקה"ק

על שטח של הקהק"ל נרשמו בארבעת החדשים (תשרי, חשון, כסלו, טבת) שטחים שונים, המסתכמים ב־10.000 ד'. כשליש מהשטח הזה מהוה גוש קרקעי בין העמק לבין השומרון בסביבת רמת השופט. השליש השני נמצא בדרום־יהודה, השאר הן חלקות מפוזרות על פני אזורים שונים. לסוף ינואר 1944 עלה רכושה הקרקעי של הקה"ק לשיעור מ־672.200 דונם, שמאתיים ועשרים אלף מהם נרכשו במשך שנות־המלחמה בלבד.

תרומת אלף לא"י בעילום שם

בימים אלה נתקבלה במגבית ההתגייסות וההצלה תרומה בעילום שם בסכום אלף לירות. אכן רצה התורם להעלים את שמו לחלוטין, כי הסכום הובא ליו"ר נשיאות המגבית ע"י שליח אלמוני בשתי חבילות שהכילו שטרות־כסף בודדים. נשיאות המגבית שולחת בזה את ברכתה לתורם האלמוני.

מסירת הסנדרים לבשר נדחתה

מסירת הסנדרים לבשר נדחתה, לפי השמועה, לחודש ימים, כנראה עד שיהיה בידי השלטונות מלאי מספיק של בקר.

הבקשות לרשיונות עליה יוגשו במישרין למחלקת העליה

לרגל הביקורת שנמתחה על כמה מהתאחדויות העולים בקשר להגשת הבקשות לרשיונות העליה, נודע לנו, כי הוחלט בסוכנות היהודית שלהבא יוגשו הבקשות ישר למחלקת העליה כדי למנוע כל עיכוב בטיפול.

בועדת הבקורת המרכזית

ישיבת המזכירות, שנקבעה להיום, יום ג', **נדחתה**.

אין סכנה להורדת ערכה של הלירה המצרית

מר קוינג, היועץ הפיננסי של הממשלה המצרית, פירסם הודעה הסותרת את השמועות על הכוונה להוריד את ערכה של הלירה המצרית.

מכתב משבוי ארצישראלי ביפאן

נתקבל מכתב **מדוד ולצר** שהתגייס בארץ להיל התעופה ועכשיו נמצא במחנה שבויים יפאני ביאוה. קרוביו ומעוניינים בו יוכלו לקבל פרטים אצל ברוך גרוב, משטרת תל־מונד. זהו כנראה המכתב הראשון מאת שבוי ארצישראלי ביפאן.

מכתבים מגרמניה למנחם ריינה

מהשבי בגרמניה, שמורים בלשכה לעליית הנוער, ירושלים, רח' אבן גבירול 11.

מי ראה אותו?

שלום שנובסקי, בן 72, יצא מביתו לפני שלושה שבועות ולא חזר. לא שפוי בדעתו. היודע עליו דבר מתבקש להודיע לאשתו ברח' מרמורק 24, או למשטרה.

האיש לא הובא עדיין לקבורה

המשטרה טרם זיהתה את האיש, שנירה שלשום אחה"צ ברח' מזא"ה 33. לשם זיהוי האיש הוזמנו קצינים, מתחנות המשטרה בסביבות ת"א. החברה קדישא הוזמנה אתמול בשעות אחה"צ לבית־החולים הממשלתי ביפו כדי להביא את האיש לקבורה, אך לפנות ערב הודיעו כי דוחים את הקבורה.

רעש יריות ברח' מזא"ה

תושבי הרחובות אחה"ע בלפור, ורח' מזא"ה, שמעו בחצות ליל ב' קול יריות בסביבתם.